

AWS NIEUWS

AUTONOME WERKSTRAFFEN

Jaarlijks tijdschrift | 5e jaargang | 2e semester 2018
Elegast vzw in samenwerking met Justitiehuis Antwerpen
V.U.: Jan De Koninck | jan.de.koninck@elegast.be
Belgiëlei 203, 2018 Antwerpen

De werkvloerprojecten kort toegelicht

Naast de reguliere, vrijwillige prestatieplaatsen werken het Justitiehuis en Elegast vzw ook samen met twee werkvloerprojecten die werkgestraften begeleiden tijdens hun werkstraf. De federale overheidsdienst Justitie zorgt voor het grootste deel van de financiering. Sinds 2007 zorgen deze projecten voor moeilijk te plaatsen profielen die niet (meer) aan de slag kunnen op een vrijwillige prestatieplaats omwille van een daar misgelopen traject of omwille van een bijkomende problematiek zoals bv ziekte of verslaving. Ook het gerechtelijk verleden of de woonplaats van een cliënt kan ervoor zorgen dat hij naar één van deze projecten doorverwezen wordt.

Het opzet van deze projecten is om een nog betere opvolging te garanderen bij moeilijkheden, het verbeteren van de sociale en technische vaardigheden van de werkgestraften en het aanleren van een betere arbeidsattitude. Er zijn werkvloerbegeleiders aanwezig die toezicht houden op de werkgestraften. Zij werken zelf ook mee om de dynamiek tussen de mensen te bevorderen. Er kan zowel in de week als in het weekend gewerkt worden zodat mensen met een vaste tewerkstelling deze kunnen blijven uitoefenen.

Enerzijds wordt er samengewerkt met vzw 't Geleeg in Boom, een organisatie die beschikt over een steenbakkerijmuseum in Rumst. Het doel is om dit steenbakkerijmuseum volledig te restaureren. Dit betekent voornamelijk fysieke handenarbeid, waarbij in groep herstellingswerken en onderhoudswerken gebeuren op het terrein.

Anderzijds kan men terecht komen bij Samen Werken, een dienst van de Stad Antwerpen, waarbij men opdrachten uitvoert zoals verhuizen, schilderen, opruimen en algemeen onderhoud. Sinds april 2017 is dit project ook gestart met een atelierwerking, speciaal gericht naar personen die door hun fysieke en/of psychische beperkingen moeilijk het werk aankunnen binnen de reguliere arbeidsmarkt. Zij kunnen hier 1 dag per week terecht voor taken als het maken van picknickbanken, weggeefkasten, enzovoort.

De mensen die in één van deze projecten terecht komen, worden opgevolgd door een justitieassistent. Indien de werkstraf niet goed verloopt, dienen zij, net zoals bij een moeilijk lopend traject op een vrijwillige prestatieplaats, zich te verantwoorden voor de probatiecommissie.

NOC Victor is een nachtopvangcentrum voor dakloze mensen. Naast een bed voor de nacht is er zowel 's avonds bij aankomst, als 's morgens bij vertrek eten en drinken voorzien. Er is tevens aandacht voor toekomstoriëntatie en verwijzing naar passende hulp- en dienstverlening. Dit project wordt gefinancierd door de Stad Antwerpen en krijgt ook ondersteuning van de Centra Algemeen Welzijnswerk.

We spraken met de coördinator van Victor 4, mevr. Haiyet Benabid. Zij werkt al een lange tijd samen met Elegast vzw en Justitiehuis Antwerpen om mensen die veroordeeld zijn tot een werkstraf vrijwillig aan het werk te zetten. In het jaar 2018 werden 46 personen met dit gerechtelijk statuut aan het werk gezet.

Kan je de werkplaats even voorstellen?

Victor 4 biedt nachtopvang aan voor dakloze mensen die in Antwerpen zijn ingeschreven. Wij bieden nachtopvang, avondeten en ontbijt. Tijdens de zomerperiode zijn wij open van 1 april tot 1 december en bieden wij 55 plaatsen aan voor alleenstaande mannen en vrouwen. Deze mensen slapen met 12 op een slaapzaal. Wij bieden hen ondersteuning in wat ze nodig hebben en proberen hulp op maat aan te bieden. Indien ze behoefte hebben aan een opname of afkickprogramma, wordt hier aan gewerkt. We forceren de mensen niet want dan belanden ze snel terug op straat. Er is dagelijks een zorgkundige aanwezig die de mensen kan verzorgen indien nodig. Onze missie is om nog meer hulpverlening aan te bieden en onze klanten minder lang hier te houden. Van 1 december tot 31 maart hebben we 90 extra plaatsen voor alleenstaande mannen en vrouwen alsook voor gezinnen zonder geldige verblijfsdocumenten/zonder rechten. In een reguliere werking kunnen deze mensen niet terecht. Tijdens de zomer dienen zij hun 'plan te trekken'.

Welke taken kunnen werkgestraften bij jullie uitvoeren?

Tijdens de avondshift van 18.30u tot 22.30 uur, waarbij onze klanten een avondmaal krijgen voorgeschoteld, dienen zij het eten op te warmen, de voeding uit te scheppen, de afwas te doen en vervolgens de refter helemaal terug proper te maken. Ze kunnen ook een ochtendshift komen meedraaien van 7u tot 11u waarbij zij verwacht worden het ontbijt klaar te zetten, eventueel eieren te bakken om nadien ook de refter te vegen en te dweilen. Doorheen de dag kunnen werkgestraften ook komen meedraaien in de schoonmaakploeg. Zij staan dan in om de rookkamer te kuisen, slaapzalen uit te kuren, het inrichten van de kamers, kledij sorteren, enzovoort.

Samen met de poetsverantwoordelijke dienen ze ervoor te zorgen dat net zoals in een hotel, alles in orde is als onze klanten 's avonds toekomen. Momenteel hebben we ook iemand die komt schilderen. Deze job is er niet altijd maar dit kwam goed uit aangezien deze persoon schilder van beroep is. Schoonmaak van de sanitaire blokken behoren niet tot het takenpakket. Dit is een soort van respect naar de werkgestraften toe. Onze vaste medewerkers worden hier voor betaald.

Hoe ziet de populatie werkgestraften er bij jullie uit?

Wij krijgen mensen met zeer verschillende achtergronden en met verschillende beroepen (bouw, dokken, ...). Dit maakt het heel interessant. Je hebt goede werkers maar ook mensen die tegen hun zin komen. Sommige mensen praten gebrekkig Nederlands maar dit vormt voor mij niet zo'n groot probleem als ze hun werk maar goed uitvoeren. Als ze niet zouden komen, dat zou veel erger zijn. Wat ook opvalt, is dat we nog geen mensen hebben gehad waarbij het onderling niet klikte.

Hoe is de samenwerking met Elegast VZW/Justitie begonnen?

We werken al heel lang samen maar ik heb hier eigenlijk nooit achter gezocht. Dit is gewoon per toeval op ons pad gekomen. Jaren geleden besliste de Stad Antwerpen namelijk dat er een pop-up van Winteropvang moest komen en dit moest op drie weken opgebouwd worden in een sporthal drangheken zetten, stapelbedden plaatsen,...). Op een gegeven moment was er een "zorgenkindje" bij en vroeg iemand of wij hem niet konden opvolgen want zij zouden er problemen mee krijgen en ze wilden niet dat hij zijn voorwaarden van zijn probatiemaatregel zou schenden. En dan kwamen we op het idee om ook met een populatie van werkgestraften te werken. Op 31 maart van het jaar erop ging de Winteropvang toe en moest er een persoon nog 20 uur werkstraf afwerken. Deze hebben we doorverwezen naar de andere nachtopvang genaamd De Biekorf. De Biekorf richt zich tot daklozen die niet meer terecht kunnen in de andere bestaande opvangcentra. Vaak hebben ze een verslavings- en/of psychiatrische problematiek. De Biekorf is ook een mogelijke prestatieplaats.

Krijgen jullie voldoende ondersteuning van Elegast / het Justitiehuis?

Ja, wij krijgen voldoende ondersteuning. Indien we problemen hebben (ongewettigd afwezig, te laat komen), is dit voor ons soms nog te bespreken. De ondersteuning is wel nodig natuurlijk want de dossiers moeten wel opgevolgd worden. Indien we meer volk nodig hebben, voornamelijk in de winter, kunnen we dit ook vragen en krijgen we ook meer aanmeldingen binnen.

Hoe verloopt het contact tussen het vast personeel, de werkgestrafden en de andere vrijwilligers?

In huis, onder het personeel, is er eigenlijk weinig schaamte over de mensen die een werkstraf moeten uitvoeren. Voor ons is dat normaal. Of je nu een gewone vrijwilliger bent, iemand met een artikel-60 statuut, een stagiair of iemand met een werkstraf; we behandelen iedereen met evenveel respect. Iedereen dient hier ook af te tekenen bij aanwezigheden. We willen geen verschil maken. Soms heeft het personeel commentaar op iemand met een werkstraf, zoals bijvoorbeeld dat zij niet voldoende Nederlands praten. Maar het kan evengoed omgekeerd dat er commentaar is op het vast personeel.

Kan je de werkgestrafden gemotiveerd houden als het over een lange werkstraf gaat?

Tijdens de winter lukt dit beter omdat het dan aangenamer is om te komen werken. Tijdens de zomer is het moeilijker om dan met de vroege shift om 7u te moeten opstaan als ze de dag voordien nog lang op een terrasje gezeten hebben met vrienden. We hebben de ervaring dat op zondagen werken ook moeilijker is, aangezien het dan gaat over mensen die tijdens de week vast werk hebben en ze hun weekend moeten opofferen voor de werkstraf.

Wat vind je van de werkstraf als alternatieve maatregel?

Als ik zie hoe hoog boetes zijn tegenwoordig, snap ik dat mensen dat niet kunnen betalen. Een boete betalen,

daar word je ook als mens niet beter van. Een werkstraf uitvoeren, daar kan je nog iets uit leren. Meestal vinden onze werkgestrafden ook dat het nog meevalt om hier te werken. De populatie waar ze mee in aanraking komen hier is voor hen ook geen vreemde populatie, je komt deze mensen overal in de samenleving tegen.

Heb je de indruk dat er iets wordt geleerd uit de werkstraf?

De laatste persoon die hier zijn werkstraf heeft afgerond gaf aan dat hij hier geleerd heeft om meer te respecteren wat hij heeft. Hij zei dat hij blij was met het leven dat hij leidt, met de familie die hij heeft en met de vrienden om hem heen.

Wat zien jullie als de meerwaarde van jullie prestatieplaats voor de werkgestrafden?

Ik denk dat onze werkplaats een goede plaats is waar mensen iets kunnen terugdoen voor de maatschappij. Hier krijg je niet het gevoel dat je gestraft bent. De sfeer hier zorgt ervoor dat je je eigenwaarde behoudt. Er wordt geen negatieve stempel geplakt op de mensen die hier een werkstraf komen doen. Mensen worden hier geprikkeld en kunnen iets doen voor zorgbehoevenden.

Zijn er succesverhalen van werkgestrafden?

Elk jaar komen er enkele vrijwilligers bij en we hebben ook al mensen gehad die een vast contract hebben gekregen nadat ze een werkstraf hadden uitgevoerd.

Een voorbeeld is een persoon die op Victor 5 eerst kwam als klant zonder geldige verblijfsdocumenten, dan een streepje verdiende bij de dienst Vreemdelingenzaken en op Victor 4 belandde en die tegelijkertijd een werkstraf aan het uitvoeren was bij Stad Antwerpen. Hierna werd zijn OCMW in orde gebracht waardoor hij via artikel 60 aan het werk kon. Nu mag hij hier beginnen vanaf december.

Een diploma is hier niet nodig maar de kandidaat dient wel te vertrouwen zijn. Momenteel is er nog iemand die zijn werkstraf aan het doen is en hier wil komen werken. Er moet echter wel een periode zijn tussen de afronding van zijn werkstraf en de start van zijn vast contract hier.

Als We Samenwerken-dag

Op vrijdag 5 oktober 2018 vond naar jaarlijkse traditie de Als We Samenwerken - dag plaats. Op deze dag willen we enerzijds onze prestatieplaatsen in de bloemetjes zetten, letterlijk en figuurlijk, en anderzijds hen mee betrekken in ons kwaliteitsbeleid. De prestatieplaats is de motor van onze werking en we wensen hen dan ook voldoende te informeren en te betrekken in onze werking.

In de voormiddag werden de genodigden van de verschillende prestatieplaatsen ontvangen bij vzw Elegast door Emmanuel Standaert, Directeur Dienst Autonome Werkstraffen. Hij sprak zich uit omtrent het belang van een constructieve samenwerking tussen diverse actoren en een interactief proces waarbij we samen kwaliteit willen bieden. De stand van zaken betreffende de nieuwe presentatiemap, de tevredenheidsmeting en de werkfiches van de prestatieplaatsen werd uitgebreid toegelicht. Daarnaast werden er ook enkele stellingen geformuleerd waar we in de toekomst actief mee aan de slag willen gaan en waarbij we input wensten van de prestatieplaatsen.

Vervolgens werden de aanwezigen geïnformeerd door onze eerste gastspreker, Mevr. Nadia Verschueren, plaatsvervangend voorzitter van de Probatielcommissie te Antwerpen, over 'De betrokkenheid van de gemeenschap bij de strafuitvoering'.

Om de voormiddag af te sluiten, kon men één van de volgende prestatieplaatsen bezoeken: Kringwinkel Antwerpen-centrum, Sint Lucas Academie voor beeldende kunsten of GZA Campus Sint - Vincentius. We kregen een rondleiding en een uiteenzetting van hun organisatie. Ook was dit een mogelijkheid om gedachten te delen omtrent de stellingen en even te pauzeren. Hierna volgde een uitgebreide gezonde lunch bij Elegast vzw.

Onze tweede gastspreker, Prof. Dr. Kasia Uzieblo, verbonden aan de UGent en Universiteit Utrecht waar ze forensische psychologie doceert, nam het woord na de lunch. Zij gaf een uiteenzetting over 'Herkennen en herstellen van denkfouten bij gewelddadige jongeren'.

Vervolgens werd de kans geboden om nog een tweede prestatieplaats te bezoeken.

Als afsluiter van de Als We Samenwerken- dag werden de genodigden ontvangen door Veerle Pasmans, Directrice Justitiehuis Antwerpen, op het Justitiehuis. Daar werden we getrakteerd op een hapje en een drankje en was er een evaluatie omtrent het verloop van de dag en de stellingen.

Naar aanleiding van de input die wij hieruit verkregen van de aanwezige prestatieplaatsen, zullen we op 26 maart 2019 een infodag aanbieden aan de begeleiders van de prestatieplaatsen met als onderwerp 'hoe omgaan met conflicten'. Nog in 2019 zullen we een supervisie organiseren tussen vzw Elegast en het Justitiehuis Antwerpen met als thema het kennismakingsgesprek. Wij zullen hierbij rekening houden met de suggesties die vanuit de prestatieplaatsen gegeven werden.

Het werd wederom een gezellige en leerrijke ontmoetingsdag.

2019, Nieuwe kansen, Grote dromen, Laat dat nieuwe jaar maar komen!

Contactgegevens

**Dienst Autonome Werkstraffen
Elegast vzw**
Jacob Jordaensstraat 73
2018 Antwerpen
Tel. 03 285 91 50
Fax 03 285 91 89
aws@elegast.be

**Team Autonome Werkstraffen
Justitiehuis Antwerpen**
Quinten Matsijlslei 55
2018 Antwerpen
Tel. 03 614 52 00
Fax 03 614 52 01
petra.kerstens@vvg.vlaanderen.be

SAVE THE DATE

4 oktober 2019
AWS-dag

26 maart 2019
Vormingsdag medewerkers Prestatieplaatsen
"Omgaan met conflicten"

